Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (valituslupajaosto)

29 päivänä huhtikuuta 2025*

Muutoksenhaku – Välityslauseke – Valituslupa – Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 170 b artikla – Valituslupahakemus, jossa osoitetaan kysymyksen tärkeys unionin oikeuden yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta – Valituslupa myönnetään osittain

Asiassa C-881/24 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 19.12.2024,

SC, edustajanaan A. Kunst, Rechtsanwältin,

valittajana,

ja jossa muuna osapuolena on

Eulex Kosovo, kotipaikka Pristina (Kosovo),

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (valituslupajaosto)

toimien kokoonpanossa: varapresidentti T. von Danwitz sekä tuomarit N. Jääskinen ja M. Condinanzi (esittelevä tuomari),

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin ehdotuksen ja kuultuaan julkisasiamies J. Kokottia,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 SC vaatii valituksessaan kumoamaan 6.11.2024 annetun unionin yleisen tuomioistuimen tuomion SC v. Eulex Kosovo (T-242/17 RENV-OP, EU:T:2024:772; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla unionin yleinen tuomioistuin kumosi 19.10.2022 annetun yksipuolisen tuomion SC v. Eulex Kosovo (T-242/17 RENV, EU:T:2022:637) ja hylkäsi SC:n vaatimukset.

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

Valituslupahakemuksen tarkastelu

2 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 a artiklan toisen kohdan b alakohdan mukaan unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuista, jotka koskevat SEUT 272 artiklassa tarkoitetun sopimuksen, jossa on välityslauseke, täyttämistä, tehtyjen valitusten tutkiminen edellyttää, että unionin tuomioistuin myöntää ensin valitusluvan.

3 Kyseisen perussäännön 58 a artiklan kolmannen kohdan mukaan valituslupa myönnetään unionin tuomioistuimen työjärjestyksessä vahvistettujen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti kokonaisuudessaan tai osittain, jos valitukseen liittyy unionin oikeuden yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta merkityksellinen kysymys.

4 Työjärjestyksen 170 a artiklan 1 kohdan mukaan valittajan on kyseisen perussäännön 58 a artiklan toisessa kohdassa tarkoitetuissa asioissa liitettävä valituskirjelmäänsä valituslupahakemus, jossa valittajan on selostettava valituksen kohteena oleva unionin oikeuden yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta tärkeä kysymys ja johon on sisällytettävä kaikki unionin tuomioistuimen tarvitsemat tiedot valituslupahakemuksen ratkaisemiseksi.

5 Työjärjestyksen 170 b artiklan 1 ja 3 kohdan mukaan unionin tuomioistuin ratkaisee valituslupahakemuksen viipymättä perustellulla määräyksellä.

Valittajan argumentaatio

6 Valittaja väittää valituslupahakemuksensa tueksi, että valituksen ensimmäiseen, toiseen ja neljänteen valitusperusteeseen, jotka koskevat Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 41 artiklan 1 kohdan virheellistä soveltamista, ja valituksen kolmanteen valitusperusteeseen, joka koskee puolustautumisoikeuksien loukkaamista, liittyy unionin oikeuden yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta tärkeitä kysymyksiä.

7 Valittaja väittää ensimmäisessä ja toisessa valitusperusteessa, ettei unionin yleinen tuomioistuin ole noudattanut perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdasta johtuvaa objektiivisen sekä subjektiivisen puolueettomuuden vaatimusta.

8 Ensinnäkin valittaja väittää lähinnä, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, kun se tutki valituksenalaisen tuomion 56 ja 57 kohdassa perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdan kannalta yhdessä ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen toisen ja kolmannen kanneperusteen, jotka koskivat väitettyä eturistiriitaa ja puolueettomuusperiaatteen väitettyä loukkaamista. Hän väittää tältä osin, että unionin yleinen tuomioistuin edellytti valituksenalaisen tuomion 65 ja 66 kohdassa virheellisesti hänen osoittavan eturistiriitaan tai puolueellisuuteen viittaavien ”objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitävien seikkojen” olemassaolon, vaikka unionin tuomioistuimen 21.10.2021 annetussa tuomiossa parlamentti v. UZ (C-894/19 P, EU:C:2021:863, 54 kohta) ja 11.1.2024 annetussa tuomiossa Hamers v. Cedefop (C-111/22 P, EU:C:2024:5, 47 ja 52 kohta) vahvistama merkityksellinen arviointiperuste on ”perusteltu epäily” virkamiehen mahdollisesta eturistiriidasta tai puolueettomuuden puuttumisesta.

9 Toiseksi valittaja väittää, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se ei ottanut huomioon 21.10.2021 annettuun tuomioon parlamentti v. UZ (C-894/19 P, EU:C:2021:863, 59 ja 63 kohta) perustuvaa oikeuskäytäntöä, joka koskee objektiivisen puolueettomuuden puuttumista ja josta ilmenee, että se, että esimies tuntee tapaukseen liittyvät

tosiseikat entuudestaan, ja se, että hän on osallistunut hallinnollisiin menettelyihin entuudestaan, voi herättää perustellun epäilyn esimiehen puolueettomuudesta. Nyt esillä olevassa asiassa unionin yleinen tuomioistuin on näin ollen jättänyt ottamatta huomioon sekä sen, että valittajan esimies tunsi tapaukseen liittyvät tosiseikat entuudestaan, että sen, että valittajan esimiehellä saattoi tämän tuntemuksen vuoksi olla valittajasta ennalta määrätty kielteinen näkemys.

10 Valittajan mukaan ensimmäiseen ja toiseen valitusperusteeseen liittyy yhtäältä kysymys asianmukaisesta näyttökynnyksestä arvioitaessa eturistiriidan olemassaoloa virkamieheltä puuttuvan puolueettomuuden ”varianttina”. Tämä kysymys on tärkeä unionin oikeuden yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta, koska se tulee esiin myös muilla unionin oikeuden aloilla.

11 Toisaalta nämä valitusperusteet koskevat valittajan mukaan myös unionin oikeuden yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta tärkeää kysymystä siitä, sovelletaanko 21.10.2021 annettuun tuomioon parlamentti v. UZ (C-894/19 P, EU:C:2021:863) ja 11.1.2024 annettuun tuomioon Hamers v. Cedefop (C-111/22 P, EU:C:2024:5) perustuvaa unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä paitsi hallinnollisiin tutkimuksiin kurinpitomenettelyissä myös kaikenlaisiin muihin hallinnollisiin menettelyihin ja myös nyt käsiteltävän asian kohteena olevaan menettelyyn.

12 Valittaja väittää kolmannessa valitusperusteessa, joka koskee vuoden 2016 sisäiseen kilpailuun liittyvää haastattelua, että unionin yleinen tuomioistuin loukkasi puolustautumisoikeuksia, kun se katsoi valituksenalaisen tuomion 79 kohdassa, ettei ollut tarvetta määrätä luettavissa olevien haastattelumuistiinpanojen toimittamisesta sen vuoksi, että valittajan esimiehen omakätiset merkinnät eivät väitetysti olleet luettavissa, eikä selitysten toimittamisesta siitä tavasta, jolla arvioinnit oli laadittu.

13 Valittaja väittää neljännessä valitusperusteessaan, että kilpailun valintalautakunnan kokoonpanon ilmoittaminen etukäteen ainakin hakijan pyynnöstä kuuluu perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdassa määrätyn puolueettomuusvaatimuksen piiriin. Tällainen ilmoittaminen etukäteen mahdollistaa hänen mukaansa sen, että hakijat voivat riitauttaa kilpailun valintalautakunnan kokoonpanon, jos heillä on epäilys asenteellisuudesta tai eturistiriidasta, ja tehdä valituksen varhaisessa vaiheessa. Valittajan mukaan näin esiin tuleva kysymys ulottuu neljättä valitusperustetta pidemmälle, koska unionin tuomioistuimen arvioinnista voidaan saada tärkeitä ohjeita muita asioita varten.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

14 Aluksi on todettava, että valittajan tehtävänä on osoittaa, että sen valituksessa esittämät kysymykset ovat tärkeitä unionin oikeuden yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta (määräys 10.12.2021, EUIPO v. The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2021:1050, 20 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

15 Lisäksi – kuten Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 a artiklan kolmannesta kohdasta, luettuna yhdessä työjärjestyksen 170 a artiklan 1 kohdan ja 170 b artiklan 4 kohdan kanssa, ilmenee – valituslupahakemuksessa on mainittava kaikki tarpeelliset seikat, joiden perusteella unionin tuomioistuin voi ratkaista sen, ja, jos valituslupa myönnetään osittain, täsmentää ne valitusperusteet tai valituksen osat, joihin vastauskirjelmän on kohdistuttava. Koska perussäännön 58 a artiklassa tarkoitetun valituslupamenettelyn tarkoituksena on rajoittaa unionin tuomioistuimen valvonta sellaisiin kysymyksiin, jotka ovat unionin oikeuden yhtenäisyyden,

johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta merkityksellisiä, unionin tuomioistuimen on muutoksenhaun yhteydessä tutkittava ainoastaan ne valitusperusteet, jotka koskevat tällaisia kysymyksiä ja joihin valittaja vetoaa (määräys 10.12.2021, EUIPO v. The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2021:1050, 21 kohta ja määräys 30.1.2023, bonnanwalt v. EUIPO, C-580/22 P, EU:C:2023:126, 11 kohta).

16 Valituslupahakemuksessa on näin ollen joka tapauksessa selostettava selkeästi ja täsmällisesti valitusperusteet, ja siinä on yksilöitävä samoin selkeästi ja täsmällisesti kukin valitusperusteen esiin tuoma oikeuskysymys ja täsmennettävä, onko tämä kysymys tärkeä unionin oikeuden yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta, ja selostettava erikseen syyt, joiden vuoksi tämä kysymys on tärkeä sen arviointiperusteen kannalta, johon vedotaan. Valitusperusteista on todettava erityisesti, että valituslupahakemuksessa on ilmoitettava täsmällisesti unionin oikeuden säännös tai oikeuskäytäntö, jota valituksenalaisessa tuomiossa tai määräyksessä on rikottu, ja esitettävä lyhyesti, millä tavoin unionin yleisen tuomioistuimen väitetään tehneen oikeudellisen virheen, ja osoitettava, millä tavoin tämä virhe on vaikuttanut valituksenalaisen tuomion tai määräyksen lopputulokseen. Kun oikeudellinen virhe, johon vedotaan, johtuu oikeuskäytännön noudattamatta jättämisestä, valituslupahakemuksessa on selostettava lyhyesti mutta selvästi ja täsmällisesti ensinnäkin väitetty ristiriita yksilöimällä sekä valituksenalaisen tuomion tai määräyksen riitautetut kohdat että ne unionin tuomioistuimen tai unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun kohdat, joita ei ole otettu huomioon, ja toiseksi ne konkreettiset syyt, joiden vuoksi kyseinen ristiriita tuo esiin unionin oikeuden yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta tärkeän kysymyksen (määräys 10.12.2021, EUIPO v. The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2021:1050, 22 kohta ja määräys 30.1.2023, bonnanwalt v. EUIPO, C-580/22 P, EU:C:2023:126, 12 kohta).

17 Sitä periaatetta noudattaen, jonka mukaan todistustaakka on valituslupahakemuksen tekijällä, valittajan on osoitettava, että valitukseen liittyy yksi tai useampi unionin oikeuden yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta tärkeä kysymys, jolloin nämä arviointiperusteet ulottuvat valituksenalaista tuomiota ja viime kädessä valittajan valitusta laajemmalle (ks. vastaavasti määräys 16.11.2022, EUIPO v. Nowhere, C-337/22 P, EU:C:2022:908, 32 kohta ja määräys 30.1.2023, bonnanwalt v. EUIPO, C-580/22 P, EU:C:2023:126, 15 kohta).

18 Tämän osoittaminen edellyttää sitä, että sekä tällaisten kysymysten olemassaolo että niiden tärkeys osoitetaan konkreettisilla yksittäistapaukseen liittyvillä seikoilla eikä pelkästään yleisluonteisella analyysillä (ks. vastaavasti määräys 16.11.2022, EUIPO v. Nowhere, C-337/22 P, EU:C:2022:908, 33 kohta ja määräys 30.1.2023, bonnanwalt v. EUIPO, C-580/22 P, EU:C:2023:126, 16 kohta).

19 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava ensinnäkin, että valituslupahakemuksessa selostetaan täsmällisesti ja selkeästi ne neljä valituksen yhteydessä esitettyä valitusperustetta, joista ensimmäinen, toinen ja neljäs koskevat perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdan virheellistä soveltamista ja kolmas puolustautumisoikeuksien loukkaamista.

20 Toiseksi ensimmäisestä ja toisesta valitusperusteesta, jotka koskevat sitä, että unionin yleisen tuomioistuimen väitetään jättäneen noudattamatta perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdasta johtuvaa puolueettomuusvaatimusta, on todettava, että valituslupahakemuksessa esitetään riittävällä tavalla se, millä tavoin unionin yleisen tuomioistuimen väitetään tehneen oikeudellisia virheitä, jotka johtuvat unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön noudattamatta jättämisestä, se, millä tavoin nämä väitetyt virheet ovat vaikuttaneet valituksenalaisen tuomion lopputulokseen, ja

ne konkreettiset syyt, joiden vuoksi tällaiset virheet, jos ne näytetään toteen, tuovat kukin esiin unionin oikeuden yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta tärkeän kysymyksen.

21 Yhtäältä näet – kuten tämän määräyksen 8 kohdassa on huomautettu – kyseisestä hakemuksesta ilmenee, että ensimmäinen väitetty oikeudellinen virhe perustuu siihen, että unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 65 ja 66 kohdassa edellyttänyt unionin tuomioistuimen oikeudenkäytännön vastaisesti valittajan osoittavan eturistiriitaan tai puolueellisuuteen viittaavien ”objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitävien seikkojen” olemassaolon, vaikka tästä oikeuskäytännöstä seuraava merkityksellinen arviointiperuste on valittajan mukaan sellainen ”perusteltu epäilys” virkamiehen mahdollisesta eturistiriidasta tai puolueettomuuden puuttumisesta, jota ei voida poistaa. Valituslupahakemuksen mukaan on kuitenkin niin, että jos tällaista virhettä ei olisi tehty, valittajan vaatimukset olisi hyväksytty.

22 Valittaja korostaa lisäksi, että kysymys asianmukaisesta näyttökynnyksestä sen arvioimiseksi, onko olemassa eturistiriita, joka ilmentää virkamiehen puolueettomuuden puuttumista, tulee esiin myös muilla unionin oikeuden aloilla ja että tämän kynnyksen yhtenäisellä soveltamisella edistetään unionin oikeuden johdonmukaisuutta, ja hän väittää, että näin esille tuleva oikeuskysymys ulottuu hänen valitustaan laajemmalle, koska tähän kysymykseen annettavalla vastauksella voi olla seurauksia, jotka ulottuvat nyt käsiteltävää asiaa pidemmälle. Näin tehdessään valittaja esittää konkreettiset syyt, joiden vuoksi tällainen kysymys on tärkeä unionin oikeuden yhtenäisyyden ja johdonmukaisuuden kannalta.

23 Toisaalta – kuten tämän määräyksen 9 kohdassa on huomautettu – valituslupahakemuksesta ilmenee, että toinen väitetty oikeudellinen virhe perustuu lähinnä siihen, että unionin yleinen tuomioistuin on jättänyt katsomatta valituksenalaisen tuomion 81 ja 82 kohdassa unionin tuomioistuimen oikeudenkäytännön vastaisesti, että se, että esimies tuntee tapaukseen liittyvät tosiseikat entuudestaan, ja se, että hän on osallistunut hallinnollisiin menettelyihin entuudestaan, voi herättää perustellun epäilyn esimiehen puolueettomuudesta.

24 Valittaja korostaa lisäksi, että tämä kysymys tuo esiin myös kysymyksen siitä, sovelletaanko 21.10.2021 annettuun tuomioon parlamentti v. UZ (C-894/19 P, EU:C:2021:863) ja 11.1.2024 annettuun tuomioon Hamers v. Cedefop (C-111/22 P, EU:C:2024:5) perustuvaa unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä paitsi hallinnollisiin tutkimuksiin kurinpitomenettelyissä myös kaikenlaisiin muihin hallinnollisiin menettelyihin. On kuitenkin todettava, että tämä kysymys ulottuu henkilöstöä tai työsopimuksia koskevia riita-asioita laajemmalle.

25 Sen sijaan on kolmanneksi todettava kolmannesta valitusperusteesta, joka koskee puolustautumisoikeuksien loukkaamista ja sitä, että unionin yleinen tuomioistuin on kieltäytynyt määräämästä luettavissa olevien haastattelumuistiinpanojen toimittamisesta ja selitysten toimittamisesta siitä tavasta, jolla arvioinnit oli laadittu, että vaikka valittaja vetoaa tosin unionin yleisen tuomioistuimen väitetysti tekemään oikeudelliseen virheeseen, se tyytyy kuitenkin vain mainitsemaan tämän virheen ja esittämään yleisluonteisia argumentteja esittämättä konkreettisia syitä, joiden vuoksi tällainen virhe, jos se näytetään toteen, tuo hänen mukaansa esiin sellaisen unionin oikeuden yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta tärkeän kysymyksen, joka oikeuttaisi valitusluvan myöntämisen. On siis katsottava, ettei valittaja ole tältä osin noudattanut kaikkia tämän määräyksen 16 kohdassa mainittuja vaatimuksia.

26 Samoin on neljänneksi korostettava neljännestä valitusperusteesta, joka koskee kilpailun valintalautakunnan kokoonpanon ilmoittamista etukäteen ainakin jos hakija sitä pyytää ja joka kuuluu perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdassa määrätyn puolueettomuusvaatimuksen piiriin, että valittaja ei yhtäältä yksilöi sitä oikeudellista virhettä, jonka unionin yleinen tuomioistuin on hänen mukaansa tehnyt ja joka on johtanut kyseisen määräyksen virheelliseen soveltamiseen, eikä toisaalta esitä syitä, joiden vuoksi tällainen virhe, jos se näytetään toteen, tuo esiin unionin oikeuden yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta tärkeän kysymyksen. On siis katsottava, ettei valittaja ole tältä osin noudattanut kaikkia tämän määräyksen 14–16 kohdassa mainittuja vaatimuksia.

27 Kun otetaan huomioon valittajan esittämät seikat, nyt käsiteltävässä valituslupahakemuksessa osoitetaan oikeudellisesti riittävällä tavalla, että toiseen ja kolmanteen valitusperusteeseen liittyy unionin oikeuden yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta tärkeitä kysymyksiä.

28 Edellä esitetyn perusteella valituslupa on myönnettävä osittain ja valituksen tutkiminen on rajoitettava ensimmäiseen ja toiseen valitusperusteeseen, joihin vastauskirjelmän on kohdistuttava, eikä valituslupaa myönnetä muilta osin.

Oikeudenkäyntikulut

29 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 170 b artiklan 4 kohdassa määrätään, että jos valituslupa myönnetään Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 a artiklan kolmannessa kohdassa mainituin perustein kokonaan tai osittain, asian käsittelyä jatketaan kyseisen työjärjestyksen 171–190 a artiklan mukaisesti.

30 Työjärjestyksen 137 artiklassa, jota sovelletaan kyseisen työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla muutoksenhakumenettelyyn, määrätään, että ratkaisu oikeudenkäyntikuluista annetaan tuomiossa tai määräyksessä, jolla asia lopullisesti ratkaistaan.

31 Koska valituslupahakemus on hyväksytty, oikeudenkäyntikuluista on päätettävä myöhemmin.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (valituslupajaosto) on määrännyt seuraavaa:

1) Valituslupa myönnetään ensimmäisen ja toisen valitusperusteen osalta, ja vastauskirjelmän on kohdistuttava yksinomaan näihin valitusperusteisiin.

2) Valituslupaa ei myönnetä muilta osin.

3) Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

Allekirjoitukset